

Colofon:

Maandblad

Verschijnt niet in juli en augustus.

Belgische Theosofische Vereniging vzw
Geuzenplein 8, 1000 Brussel:

Website: www.ts-belgium.be & [Facebook](#)

Email: info@ts-belgium.be

Belgische Orde van Dienst: [Facebook](#)

Email: tos@ts-belgium.be

Verantwoordelijke uitgever :

Sabine Van Osta

p/a Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Jaargang 19-nummer 3 - maart 2024

Mission Statement of the Theosophical Society

To serve humanity by cultivating an ever-deepening understanding and realisation of the Ageless Wisdom, spiritual Self-transformation, and the Unity of all Life."

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelf-realisatie en de eenheid van alle leven.

De drie doelstellingen

De Theosofische Vereniging kent de volgende doeleinden:

1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.
2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.
3. Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

De Theosofische Vereniging streeft voor haar leden een volledige vrijheid van denken na. Ze verwelkomt als leden al diegenen die de drie doelstellingen kunnen onderschrijven en die bereid zijn haar Statuten te respecteren.

Het Witte Lotusblad

Deze nieuwsbrief wordt maandelijks uitgegeven door Loge Witte Lotus. (verschijnt niet in juli en augustus)

Elektronische verzending is gratis.

Een papieren versie is eveneens te verkrijgen.

Abonnement van januari tot december: bedrag € 15 of bedrag per nummer € 1,5 over te schrijven op de rekening van Loge Witte Lotus

IBAN BE88 7340 4396 3641
tnv Loge Witte Lotus FV

In dit nummer:

Missie van de Theosophical Society	1
De Drie doelstellingen	
Contactgegevens Theosophical Society & informatie Loge Witte Lotus & Vrijheid van denken	2
Dharma, de morele orde van het universum	3
Programma Loge Witte Lotus	10
Programma Loge Antwerpen	11
Programma Loge Open Paradigma	12

The Theosophical Society

De Theosophical Society werd opgericht te New York op 17 November 1875 door Helena Petrovna Blavatsky, Kolonel Henry Steel Olcott, William Quan Judge en anderen.

Haar internationaal hoofdkwartier is gevestigd te Adyar (Chennai), India. Het is een ontmoetingsplaats van zoekers naar waarheid en heeft afdelingen in vele landen over de hele wereld. Website: www.ts-adyar.org

In Naarden, Nederland, is, in een prachtige en bosrijke omgeving, het Europees Internationaal Theosofisch Centrum (I.T.C.) gevestigd.

Informatie over activiteiten - website: www.itc-naarden.org

De Belgische Theosofische Vereniging vzw

De Belgische Sectie van de Theosophical Society werd opgericht op 7 juni 1911. Haar hoofdzetel is gevestigd in Brussel en momenteel zijn er afdelingen te Antwerpen, Brussel en Gent. Net als de Belgische Sectie organiseren alle afdelingen met grote regelmaat voordrachten en studiethemabijeenkomsten en sommige, waaronder die in Antwerpen en Brussel, beschikken over een eigen bibliotheek.

De voornaamste taak van de vereniging bestaat erin gelijkgestemde mensen bij elkaar te brengen en hen te stimuleren in hun zoekproces naar waarheid.

Voor alle informatie over de verschillende afdelingen en hun programma, kan u contact opnemen via email: info@ts-belgium.be of telefonisch: +32 476 879 968 en +32 486 631 997.

Alle links, nationaal en internationaal, zijn te vinden op de nationale website: www.ts-belgium.be, alsook op de website van Loge Witte Lotus: www.logewittelotus.be

Loge Witte Lotus

Bijeenkomsten: Bijeenkomsten: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Secretariaat: Smeyskensstraat 15, 9200 Dendermonde

Telefoon: (0476) 879 968 of (0486) 631 997

Bankgegevens: IBAN BE88 7340 4396 3641 - tnv Loge Witte Lotus FV

Internet: <http://www.logewittelotus.be> & [Facebook](https://www.facebook.com/logewittelotus)

E-mail: loge.witte.lotus@ts-belgium.be

**Deelname in de kosten activiteiten, zowel fysiek in de lokalen als via Zoom:
Thema-avonden & zondaglezingen:**

Leden Theosofische Vereniging: € 5, niet-leden € 10

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningingen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Bescherming Persoonsgegevens: Alle informatie betreffende de Wet op de Privacy en de persoonsgegevens is te bekomen via mail: info@ts-blgium.be of per brief, gericht aan de Belgische Theosofische Vereniging vzw, tav Sabine Van Osta, Geuzenplein 8 te 1000 Brussel.

Geweten

De bestudeerder wordt eraan herinnerd dat verstandelijke kennis van Theosofie het denkvermogen kan verlichten en verruimen. Niettemin kan de mens enkel getrans-

formeerd worden door zich bewust te worden van de innerlijke realisatie¹; ervaring is hierbij de beste leermeester.

Uit ervaring weten wij dat er in het dagelijkse leven gedragsregels zijn die nageleefd moeten worden; regels waardoor we het "paard dat we berijden" disciplineren en onder controle houden. Deze gedragssystemen, menselijke moraliteit en ethiek geheten, worden gedragen door de samenleving, en zijn misschien in belangrijker mate bepalend voor ons geweten.

In de *Collected Writings*² vertelt H.P. Blavatsky ons dat datgene wat we 'geweten' noemen gevormd wordt door de indrukken die het Ego in de fysieke persoon projecteert. Een vraag doet zich vervolgens voor: wat betekent deze term 'Ego'? Wanneer we de "Theosophical Glossary" raadplegen treffen we aan:

Het is een Latijns woord dat Ik betekent; het bewustzijn van het 'Ik ben Ik' - of het gevoel een Ik te zijn. De Esoterische Filosofie leert het bestaan van twee Ego's in de mens, de sterfelijke of persoonlijke, en de Hogere, de Goddelijke of Onpersoonlijke; de eerste wordt *persoonlijkheid* genoemd en de laatste *Individualiteit*.

'Naar gelang de persoonlijkheid... zich verenigt met het hogere bewustzijn, of Ego, wordt het leven van de sterfelijke mens meer beheerst door het Ego. Bedenk dat het hogere *Manas* (of Hoger Denkvermogen) verlicht door *Buddhi*... de onsterfelijke mens is, die telkens weer reïncarneert.'³

Buddhi wordt gedefinieerd als Universele Ziel of Denkvermogen; de geestelijke Ziel in de mens; het zesde beginsel en het voertuig van *Atma*.⁴ En zo ontmoet de beginnende bestudeerder van Theosofie het nieuwe woord

'Atma' terwijl hij al geconfronteerd werd met de ene nieuwe term na de andere. Wanneer pogingen gedaan worden om de meer 'verfijnde hoogte' van onze zevenvoudige natuur - *Atma* (of *Atman*) , het zogeheten zevende beginsel - te definiëren, gaan hier de verklaringen over in beeldspraak met uitdrukkingen als: de vonk uit de ongeschapen Straal; één van de stralen van de Universele Zon; de Ene Werkelijkheid met Paramatman verbonden door het Stralende Koord; het alles doordringende goddelijke beginsel; de Adem van het eerste beginsel van de Grote Moeder; de wortel die nooit sterft; een straal van de Ene eeuwige Vlam; en de uitstralende Geest in ieder schepsel van de menselijke familie.⁵ Het opnemen van het woord 'schepsel' in deze slotzin kan enigszins vermakelijk zijn.

Bij dit punt aangekomen is het mogelijk dat we de draad van het verhaal kwijt zijn. Waar waren we? O ja, we begonnen bij 'geweten' van het onderwerp af te dwalen. Nu we uitgezocht(?) hebben wat 'Atma' is, kunnen we dit nu in verband brengen met 'geweten'.

HPB wijst erop dat 'de alomvattende, aldoordringende, eeuwige en universele essentie in de mens de goddelijke essentie [Atman] genoemd wordt. Dit is zijn morele leidsman, die herkend wordt in de intuïtie van het geweten; [het] doet in hem het verlangen naar onsterfelijkheid ontstaan en leidt hem er heen.'⁶

We doen er goed aan 'de mening van niemand te stellen boven de stem van het eigen geweten. Laat dat geweten zo zuiver mogelijk zijn en mogen we ons bij alle gewone dagelijkse dingen laten leiden door dit hoog ontwikkelde geweten. Laten we al onze aandacht concentreren op het ideaal dat we ons gesteld hebben, dat ons innerlijk leven richting geeft, en omhoog kijken, zonder de geringste aandacht te besteden aan de modder op onze voeten... Zij die in staat zijn deze inspanning op te brengen zijn de ware Theosofen', zegt HPB.⁷ Aldus kunnen we zeggen dat het geweten de maatstaf is waarmee we niet alleen onze fysieke daden kunnen afmeten en beoordelen, maar ook onze gevoelens en gedachten. Het is heel belangrijk te bedenken dat een gedachte al of niet aanvaardbaar kan zijn wanneer de maatstaf van het geweten wordt aangelegd.

Dharma

Het geven van een uiteenzetting over geweten is één ding, maar om *Dharma* toe te lichten, een woord zo vol van betekenis, is iets geheel anders. Desalniettemin zal een poging gewaagd worden. Omschreven als het fundament van de menselijke moraliteit en ethiek, kan *Dharma* ook beschouwd worden als de 'morele orde van het universum'.⁸ Eveneens kan men zeggen dat *Dharma* de grondslag van alle religie is. Letterlijk betekent het, vasthouden, dragen, ondersteunen, handhaven, bewaren, maar *Dharma* omvat ook een aantal andere betekenissen, zoals: Rechtschapenheid, Plicht, Gerechtigheid, Orde, Wet, Waarheid, Deugd, Ingeboren Wezen of Hoedanigheid, Offering.⁹

Vaak wordt *Dharma* enkel vertaald als 'Plicht'. HPB merkt op dat 'Plicht een onjuiste en ongelukkige uitdrukking is... Plicht is dat wat iemand als taak op zich neemt omdat hij gebonden is door natuurlijke, morele of wettelijke verplichtingen. Zij verbinden hem iets wel of niet te doen. Dit alles kan alleen van toepassing zijn voor intelligente en redelijk denkende wezens. Vuur wil branden [en] kan hiervan niet 'afzien'.

De hoogste, de beste, de meest heilzame... en alomtegenwoordige Godsdienst of *Dharma* van een met rede begaafd wezen... is niet alleen te weten, maar ook te ervaren... persoonlijk, d.w.z. te voelen... [het] onbewuste immateriële, of Param-atman - de toestand van Grenzeloosheid en Eeuwig Bestaan van Gelukzaligheid..

Deze toestand van het onbewuste immateriële... is de ware of eeuwigdurende toestand van elk wezen, want buiten dit, kan er geen ander waar bestaan gevonden worden; daarom, het *Dharma* van elk met rede begaafd wezen, of zijn natuurlijke plicht en Godsdienst, is in de eerste plaats het verwerven van de... kennis... van het ware Zelf... en dan door het vernietigen van het persoonlijke zelf de toestand van Grenzeloze Gelukzaligheid te ervaren van het onbewuste Immateriële.¹⁰

Het vraagstuk van Moraliteit

Annie Besant verkondigde een aantal heel interessante ideeën over *Dharma*. We zullen hier nu nader op in gaan.

In de Bhagavad Gita sprak Sri Krishna over het probleem van handelen. Hij zei: *'Wat is handelen en wat is niet-handelen? Zelfs de wijzen hebben op dit punt gedwaald. Het is nodig onderscheid te maken tussen handeling, ongeoorloofde*

handeling en niet handelen; het pad van handelen is mysterieus.'¹¹

Annie Besant legde deze woorden uit door te zeggen: 'mysterieus, omdat moraliteit niet zoals de eenvoudige van geest denken, één en hetzelfde is voor iedereen; omdat moraliteit varieert met het *Dharma* van het individu. Wat goed is voor de één, is verkeerd voor de ander. En [omgekeerd].

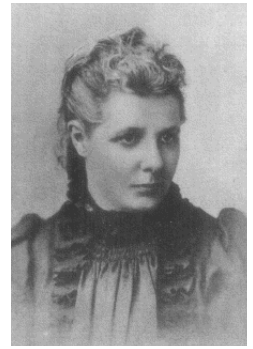
Moraliteit is iets individueels, en het hangt af van het *Dharma* van de [persoon] die handelt en niet van wat soms genoemd wordt 'goed en kwaad op zich'. Niets bestaat in een geconditioneerd universum op zich zelf. En goed en kwaad zijn relatieve begrippen, en moeten beoordeeld worden in relatie met het individu en zijn [of haar] plichten. Zo zei de grootste van alle Meesters: *'Beter is het zijn eigen Dharma te doen, zij het dan zonder verdienste, dan goed die van een ander te volbrengen. Het is beter bij het vervullen van zijn eigen Dharma te sterven; het Dharma van een ander is vol gevaar.*'¹²

"Hij herhaalde dezelfde gedachte weer aan het eind van dat onsterfelijke gesprek... doch in andere bewoordingen om het onderwerp duidelijker te maken. Hij zei: 'Het vervullen van het eigen Dharma, zij het zonder verdienste, is beter dan het vervullen van het Dharma van iemand anders, hoe goed dan ook volbracht. Hij die het Karma, opgelegd door zijn ware aard volbrengt, belast zich niet met zonde.'"¹³...

"Merk op hoe de twee woorden Dharma en Karma afwisselend gebruikt worden. Zij verschaffen ons de sleutel... om ons probleem te ontsluiten..."

Allereerst, een gedeeltelijke definitie van Dharma.

Het eerste gedeelte is dat *Dharma* de ware aard is, die in elke man of vrouw een bepaald stadium van ontwikkeling en ontplooiing heeft bereikt. Het is deze ware aard die het uiterlijke leven vormt, uitgedrukt in gedachten, woorden, en handelen; het innerlijk wezen dat in een bepaalde omgeving incarneert die bevorderlijk is voor zijn verdere groei. Het eerste wat we in gedachten moeten houden is dat *Dharma* niets is dat van buiten komt, zoals de wet, rechtschapenheid, godsdienst of rechtshandhaving. Het is de wet van het zich ontplooiend leven.¹⁴

A.B. zette uiteen dat in de poging dit moeilijke en diepzinnige onderwerp te ontrafelen, er een onderverdeling in drie hoofdlijnen is gemaakt:

Verschillen, Evolutie, en Goed en Kwaad...¹⁵

Enige tijd werd vervolgens besteed aan het verklaren dat verscheidenheid de hoofdgedachte van het universum is terwijl het Ongemanifesteerde, het Ongeconditioneerde gekenmerkt wordt door éénheid... [Daarom] is diversiteit de grondtoon van het gemanifesteerde en geconditioneerde - het gevolg van de wil om het vele te worden¹⁶... Geen begrensde vorm kan [het Goddelijke] ten volle uitdrukken.

Het Universum is volmaakt omdat de delen die met elkaar onderling in verband staan en in volmaakte verscheidenheid verkeren, met elkaar in harmonie zijn.

Onderscheid

Nu we bij die gedachte zijn aangekomen, beginnen we wellicht te begrijpen dat het Universum alleen tot volmaaktheid kan komen wanneer elk deeltje zijn eigen taak volbrengt en zijn eigen aandeel in het leven volledig ontwikkelt.¹⁷...

Dharma kan nu gedefinieerd worden als 'de innerlijke aard van een iets in een bepaald stadium van ontwikkeling, en de wet van de ontwikkeling voor een volgende fase.'

De innerlijke aard bakent zelf het hoogtepunt in de bereikte ontwikkeling af: dan volgt wat het moet doen om langs het pad te gaan dat hem voert tot verdere evolutie. Wanneer je deze twee gedachten samenvat, zul je inzien waarom volmaaktheid bereikt moet worden door het volgen van je eigen *Dharma*.¹⁸

Je kan de vooruitgang van een mens beoordelen aan zijn bereidheid om met de natuur mee te werken en zich te onderwerpen aan de natuurwet. Daarom wordt over *Dharma* gesproken als over een wet, en soms als over een plicht; want deze denkbeelden zijn ontsproten uit de wortelgedachte over de innerlijke aard bij een bepaald stadium van ontwikkeling en het ontvouwen van het leven in overeenstemming met de wet van het opvolgend stadium. Hiermee is verklaard waarom moraliteit relatief is, en waarom het verrichten van zijn plicht voor elke ziel anders is.

*'In een geconditioneerd universum treft men geen goed en kwaad op zich zelf aan, want goed en kwaad zijn relatieve begrippen. Wat op zich zelf bestaat is eeuwig in [God] alleen.'*¹⁹

Het maken van onderscheid is daarom nodig voor ons geconditioneerd bewustzijn. De uitbreiding van het bewustzijn wordt mogelijk gemaakt door onderscheid en verscheidenheid. Het bewustzijn dat niet geconditioneerd is gaat ons denkvermogen te boven. We kunnen alleen maar denken binnen de grenzen van wat afgescheiden en geconditioneerd is.²⁰

We zullen het er nu op wagen de tot zover aangenomen definitie van *Dharma* te herhalen: 'dat het de innerlijke aard betekent gekenmerkt door het stadium van evolutie, en het ontplooiën van het leven in overeenstemming met de wet van groei in het daaropvolgend stadium van evolutie'.²¹

Evolutie

Bij het onderzoeken van *Dharma* vanuit het standpunt van evolutie beginnen we met het beginsel dat alles uit God voortkomt en in God verblijft. Niets in het heelal wordt van hem buitengesloten... Shri Krishna zegt als de verheven Ishvara: 'Ik ben, O Arjuna, het zaad van al wat leeft; ook is er niets, hetzij bewegend of niet bewegend, dat zonder Mij kan bestaan'.²²...Deins niet terug voor de conclusie waarnaar deze waarheid ons kan leiden vanwege de onvolmaaktheid van de zich ontwikkelende levens...

Dit leven dat voortkomt uit Ishvara ... omvat al wat bestaat in potentie, het is het ongemanifesteerde waaruit het gemanifesteerde voortkomt. Het omvat alles in zaadvorm of kiem, elke mogelijkheid van bestaan, en uit dat zaad ontwikkelt zich leven, volgens een reeks in steeds hogere vormen, tot ten slotte een centrum van bewustzijn wordt gevormd dat in staat is zich te verheffen tot het bewustzijn van Ishvara. Daarbij blijft het nog steeds een bewustzijnscentrum, met het vermogen als een nieuwe Logos, of Ishvara, te voorschijn te komen, voor de schepping van een nieuw universum... Deze kiemen van leven, gewikkeld in stof, deze ontelbare zaden, of om het in de woorden van de Upanishaden uit te drukken, 'deze talloze vonken komen voort uit de ene Vlam die het allerhoogste brahman is'.²³

'Het uitstromende leven was als zaad ingedaald in stof, waardoor evolutie mogelijk werd gemaakt.'

²⁴

In het dier en in de jonge menselijke ziel is de bevrediging van begeerten de voortdrijvende kracht van ontwikkeling. Men dient zich te realiseren dat in dat stadium niets is wat moraliteit genoemd kan worden. Er is geen onderscheid tussen goed en kwaad... Het beginnend centrum van bewustzijn ontwikkelt zich alleen dan wanneer naar het bevredigen van de begeerten wordt gestreefd. Op deze laagste trap van ontwikkeling van de eerste mens of van het hogere dier wordt het *Dharma* opgelegd. Er is geen keus. De innerlijke aard die gekenmerkt wordt door de ontwikkeling van begeerte verlangt naar bevrediging. En het bevredigen van begeerten is hier de wet van groei. Daarom heeft de primitieve mens het *Dharma* elke begeerte te bevredigen. En men treft bij hem geen besef aan van het onderscheid van goed en kwaad, en zelfs niet het geringste dagen van het begrip dat het bevredigen van begeerten door de een of andere hogere wet verboden is.

Alles moet voorafgaan aan het ontwaken van het redenerend en oordelend vermogen en het ontwikkelen van de hogere vermogens zoals geheugen en verbeelding. Ervaring is het kenmerk van de wet van het leven, de wet van groei.

Hoe kan men goed en kwaad van elkaar onderscheiden, anders dan door het ervaren van wat zowel goed als slecht is? Een universum kan alleen maar tot aanzijn komen door de paren van tegenstellingen, en op een zeker moment verschijnen deze in het bewustzijn als goed en kwaad. Men kan geen besef hebben van het goede wat in harmonie verkeert met de Natuurwet zonder het kwade te herkennen dat hiermee in disharmonie is. Men kan zich niet bewust zijn van hun verschil zonder beide te hebben ervaren.

Nu staan we op het punt van verandering...²⁵

Voor het ontluikend denkvermogen zou het eindeloos duren om de talloze ervaringen op te doen en hieruit het denkbeeld af te leiden dat dit goed is en dat verkeerd is. Daarom verschijnen uit voorbije werelden verder ontwikkelde Intelligenties, Grote Leraren komen om de evolutie vooruit te helpen, leiding te geven aan zijn groei en hem over een wet te vertellen die een snellere ontwikkeling tot stand zal brengen.

In plaats van de mens over te laten aan het langzame leren door ervaring, versnelt het openbaren uit de mond van een Leraar de evolutie.

Het bekend maken van de wetmatigheid dat tegenspoed het gevolg is van het niet meewerken met de wet, en geluk op het samenwerken met de wet volgt, bevordert het ontwaken van het denkvermogen. Op het veronachtzamen van de wet volgt de straf - lijden.

Het zich herinneren van een gebod waarvan de juistheid door ervaring is aangetoond maakt een veel levendiger en uitgesprokener indruk op het bewustzijn dan het enkel beleven van een ervaring zonder het openbaren van de wet.

Door deze verklaring van wat de geleerden de fundamentele principes van moraliteit mogen noemen, namelijk dat bepaalde handelingen de evolutie vertragen en andere handelingen de evolutie versnellen - door deze verklaring wordt de ontwikkeling van het denkvermogen enorm gestimuleerd.²⁶

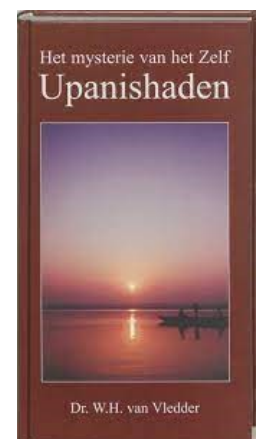
Vier Opeenvolgende Stappen in de latere Menselijke Ontwikkeling

De natuurlijke evolutie die volgt op de vroege stadia verloopt volgens de wet van de vier opeenvolgende stappen in de latere menselijke ontwikkeling.

Een dergelijke verdeling is in elke natie in een bepaald stadium van evolutie te vinden, en werd in India verkondigd als de onbetwiste wet van het zich ontwikkelende leven, als de opeenvolgende fasen van de groei van de ziel, als het onderliggende beginsel waarmee *Dharma* begrepen en gevolgd kan worden. Onthoud dat *Dharma* twee hoofdpunten omvat - de innerlijke aard op een bepaald moment dat bereikt is en het ontplooiën van het leven volgens de wet van groei van het daaropvolgend stadium.²⁷

Dienst

Het eerste *Dharma* is dat van het dienen. Ongeacht in welk land de zielen geboren kunnen worden, wanneer zij de beginstadia hebben doorlopen, verlangt hun innerlijke aard naar de discipline om te dienen.²⁸ De wet van groei verlangt in deze fase gehoorzaamheid, toewijding en trouw. Gehoorzaamheid omdat het vermogen om te oordelen niet is ontwikkeld. Hij wiens *Dharma* dienst is, moet degene die hij een dienst bewijst blindelings gehoorzamen. Door deze discipline zal hij in staat zijn te leren. Het

voorbeeld om dit op een overtuigende manier toe te lichten is dat van een gewoon soldaat onder bevel van zijn kapitein. Als elk gewoon soldaat zijn oordelend vermogen zou gebruiken en zich de zin van de bevelen van de generaal zou afvragen, wat zou dan van het leger overblijven? Als een bediende trouw en gehoorzaamheid betracht, wordt het *Dharma* volmaakt volbracht. Fouten behoren niet gestraft te worden, doch dienen op een vriendelijke wijze door de meester onder de aandacht te worden gebracht, want

hierdoor voedt hij de jongere ziel op; want de ziel van een 'kind' dient op een voorzichtige wijze langs het pad geleid te worden, en zijn groei dient niet belemmerd te worden door een ruwe behandeling.²⁹

Het Gebruik van het Vermogen om Rijkdom te Vergaren

Het volgende stadium wordt gekenmerkt door het ter hand nemen van de een of andere activiteit waarmee rijkdom kan worden vergaard. Want over de hele wereld is het *Dharma* van de handelaar of de landarbeider, de zogenaamde leveranciers, het ontplooiën van een aantal vermogens, bijvoorbeeld rechtvaardigheid, het eerlijk betalen in een eerlijke handel, een scherp begripsvermogen, spaarzaamheid, afwezig zijn van verspilling en overdrijven, het betalen van behoorlijke lonen en zo voort. Dit zijn de eigenschappen die de persoon geschikt maken voor verdere groei.

Bestuurders en Krijgslieden

Het derde stadium, van bestuurders en krijgslieden, die verwickeld zijn in veldslagen en worstelingen, is waar de innerlijke aard strijdlustig, aanvallend, twistziek, is en op zijn recht staat en bereid is iedereen in bescherming te nemen in de overtuiging van wat juist is.

Moed, onverschrokkenheid, een grootse ruimhartigheid, het opofferen van het leven ter verdediging van de zwakke en het vervullen van zijn eigen plicht - dat is het *Dharma* van dit stadium. Je kunt zonder moed niet krachtig worden. Vastberadenheid en moed kunnen niet verkregen worden zonder gevaar onder ogen te zien, alsmede de bereidheid het leven op te offeren wanneer plicht hierom vraagt. Door van het lichaam afstand te doen, verwerft de ziel het

vermogen van zelfopoffering, leert verdraagzaam en standvastig te zijn, moedig, vindingrijk, toegewijd aan een ideaal, en loyaal aan de zaak te zijn. Door blijmoedig met het lichaam als prijs hiervoor te betalen, verrijst de onsterfelijke ziel zegevierend en bereidt zich voor op een edeler leven.³⁰

Het Stadium van het geven van Onderricht

Het *Dharma* van het vierde en hoogste niveau is om onderricht te geven. Doch de ziel moet eerst alle lagere ervaringen verwerkt hebben voor het tot het geven van onderricht in staat is. De wet van groei kenmerkt zich op dit niveau door kennis, vroomheid, vergevensgezindheid, en de vriend te zijn van elk wezen. Wat is het *Dharma* veranderd! Maar de ziel zou niet de vriend van elk wezen kunnen zijn als het niet geleerd zou hebben het leven op te offeren als de plicht hierom vroeg.

Wat schrijft de wet van groei nu voor? Hij moet zich nooit beledigd voelen (het mannelijk geslacht wordt hier overigens alleen maar voor het gemak gebruikt). Hij moet nooit zijn zelfbeheersing verliezen. Hij moet zich nooit haasten. Hij moet altijd vriendelijk zijn: anders wijkt hij af van zijn *Dharma*. Hij moet een volkomen rein leven leiden. Hij moet nooit een slecht leven leiden. Hij moet zich van wereldse zaken losmaken als zij hem in hun greep hebben. *'Houd ik een onmogelijke norm in stand?'* zegt Annie Besant. *'Maar ik spreek slechts over de wet zoals de Groten erover hebben gesproken, en mijn woorden zijn niet meer dan een zwakke echo'*.³¹

Ze ging verder door te zeggen: *'Stel je een zo hoog mogelijk ideaal voor. Maar dring je ideaal niet op aan je broeder, wiens groei volgens de wet volledig van die van jou kan verschillen... Leer verdraagzaamheid en tolerantie die zich van niemand afkeert hoe zondig ook, die in elk mens een goddelijk wezen ziet, en naast hem staat om te helpen. Leer de jonge ziel zijn gerichtheid op het hogere zelf te gebruiken om de gerichtheid op het lagere zelf te vernietigen, in plaats van hoog verheven op de een of andere hoge top van spiritualiteit een leer van zelfopoffering te preken, die geheel buiten zijn bevattingsvermogen ligt. Vertel bijvoorbeeld niet tegen een boer dat hij van het ideaal afwijkt wanneer hij niet hard werkt: maar zeg tegen hem: 'Je hebt een vrouw; je houdt van die vrouw: ze lijdt honger. Ga aan het werk geef haar te eten.'* Op deze manier doe je meer om die

man vooruit te helpen, dan wanneer je over brahman preekt, het onvoorwaardelijke en ongemanifesteerde. Leer wat Dharma betekent, en je zult de hele wereld van dienst zijn.'

Goed en Kwaad

Tijdens een lezing in 1898 zei Annie Besant: er bestaan onder de mensen uit het Westen drie te onderscheiden scholen van moraliteit. Door ze te begrijpen kunnen we te weten komen wat hun beperkingen zijn en het goede wat ze te bieden hebben overnemen.³² Eén school noemt als de basis van moraliteit de openbaring van God. Omdat er vele godsdiensten in de wereld zijn en elke godsdienst zijn eigen openbaring als het allerhoogste beschouwt, hoe kan dan de bestuurder bepalen welke openbaring gebaseerd is op het allerhoogste? Er wordt trouwens gesteld dat veel regels die in het beginstadium van een natie eens nuttig waren heden ten dage niet langer bruikbaar zijn.

Een andere school van moraliteit die is ontstaan baseert moraliteit op intuïtie - zegt dat God tegen iedereen spreekt met de stem van het geweten - geweten als scheidsrechter die het laatste woord heeft. Maar als je geweten anders is dan dat van een ander, wie kan dan een keuze maken tussen het ene en het andere geweten, tussen het geweten van de onwetende landsman en het geweten van de verlichte mysticus.

Het geweten is de stem van de innerlijke persoon en deze zogenaamde intuïtie is het resultaat van talloze incarnaties, waarvan de kwaliteit afhangt van het aantal incarnaties. Kan bijgevolg de intuïtie beschouwd worden als een toereikende leidsman voor moraliteit?

De derde school van moraliteit is die van het utilitarisme wier stelregel is: *'goed is wat tot het meeste geluk bijdraagt voor het grootste aantal mensen'*. Een dergelijke beperktheid van opvatting moet door het verlichte denken zeker verworpen worden. De mensheid komt voort uit één en dezelfde bron van Leven. De theorie van het utilitarisme erkent niet de onweerlegbare fundamentele éénheid van de menselijke soort. Je kunt deze eenheid niet verbreken door het verschaffen van geluk aan de meerderheid alleen, ten koste van de minderheid. Daarom schiet deze richtsnoer tekort als basis voor moraliteit.

Bij het begrip *Dharma* moeten we denken aan de innerlijke aard die zich tijdens de groei ontvouwt. Dat geldt voor ieder mens hoe hoog of

hoe laag het ontwikkelingsniveau van het individu ook moge zijn. De wereld, als geheel, ontwikkelt zich, in elke fase van gemanifesteerd leven geleidelijk van het onvolmaakte naar het volmaakte, vanuit de kiem tot de goddelijke mens. Die evolutie wordt door een goddelijke wil geleid - de leidende kracht van het geheel. Wijst deze uitspraak niet op een wetmatigheid?

Goed is datgeen wat meewerkt aan het goddelijk plan voor de evolutie van het universum en dat de evolutie vooruithelpt om van het onvolmaakte naar het volmaakte te komen. Kwaad is wat het goddelijk plan vertraagt of frustreert.³³

Het Laatste Woord

Toch is er een nog hogere gedachte: er bestaat een allerhoogste doel en op de laatste treden van het pad dat ons daarheen voert kan *Dharma* niet langer onze leidsman zijn. De grote Leraar Shri Krishna zegt tijdens Zijn laatste onderricht in de Bhagavad Gita: *'Luister verder naar mijn hoogste en meest verborgen woorden: gij zijt mij uiterst dierbaar, met geheel uw hart op mij gericht, daarom zal ik mij tot uw heil openbaren... Laat alle Dharma's varen en zoek uw toevlucht slechts in mij; wees niet beducht, want ik zal u van alle overtredingen bevrijden'*.³⁴

Daarom waren de laatste woorden van Annie Besant in een toespraak van honderd en twee jaar geleden gericht tot de zielen die een leven leiden waarin zij verlangden zich volledig op te dragen aan de Heer Shri Krishna. *'Dan is het doel van Dharma bereikt. Dan verlangt de ziel niets meer behalve in te gaan tot het wezen van de Heer. Wanneer de ziel deze fase van evolutie heeft bereikt, waar zij niets van de wereld verlangt, doch zichzelf geheel aan God wijdt, wanneer zij alle verleidingen van begeertes ontgroeid is, wanneer het hart vol van liefde vrijheid heeft verworven, wanneer de mens zich met geheel zijn wezen aan de voeten van de Heer neerwerpt... dan ben je niet langer aan Dharma gebonden; de wet van groei ben je ontstegen... niet langer gebonden aan het nauwgezet onderzoeken van je gedrag en het wegen van plichten. Je bent volledig opgegaan in de Heer. Alles in jou is goddelijk... je bent één met het hoogste Zelf... en Dharma kan niet langer aanspraak op je maken... Dat is het woord van de Leraar.'*³⁵

Noten:

1. Geoffrey Hodson, Lecture Notes deel 1, blz. 7.
2. H.P. Blavatsky, Collected Writings deel X, blz. 249.
3. HPB, idem, blz. 249.
4. Theosophical Glossary.
5. Geoffrey Barboroka, The Divine Plan, index – Atman.
6. HPB, Collected Writings, deel II, blz. 160.
7. HPB, idem, XI, blz. 135-136.
8. Mircea Eliade, Time and Eternity in Indian Thought, a paper from the Eranos Yearbooks, deel 3 (Man and Time), blz. 177.
9. HPB, The Secret Doctrine verklarende woordenlijst – Dharma.
10. HPB, CW III, 141-142.
11. Bhagavad Gita, IV, 16-17 - aangehaald door Annie Besant in Dharma, blz. 6.
12. Bhagavad Gita, III, 35 - zie AB, idem, blz. 6.
13. Bhagavad Gita, XVIII, 47 - zie AB idem, blz. 6-7.
14. Annie Besant, Dharma, blz. 8; alle overige verwijzingen uit dit boekje.
15. blz. 8-9.
16. blz. 9.
17. blz. 13.

18. blz. 17.
19. blz. 19.
20. blz. 20.
21. blz. 21.
22. blz. 22 - aangehaald uit de Bhagavad Gita, X, 39.
23. blz. 23-24.
24. blz. 23-25.
25. blz. 32-33.
26. blz. 34-35.
27. blz. 37-38.
28. blz. 38.
29. blz. 39-40.
30. blz. 42-43.
31. blz. 44-45.
32. blz. 49-50.
33. blz. 50-55.
34. blz. 71 - aangehaald uit de Bhagavad Gita, XVIII, 64-66.
35. blz. 70-72.

Vertaling: Ton van Beek - Theosofia december 2001

Belgische Theosofische Orde van Dienst

Donderdag 22/03/2024 om 21u
Genezingsmeditatie (enkel voor leden)
(meteen na de studie: Zoek naar de weg)

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84014540236>

Loge Witte Lotus

Maart 2024

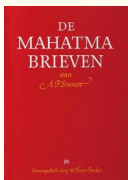

**THEMA-AVONDEN & BIJEENKOMSTEN
VAN 20u TOT 21.30u**

**Thema-avonden gaan door in de
Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen**

**&
kunnen ook gevolgd worden via Zoom**

07- & 21/03: De Mahatmabrieven

Als vervolg op het prachtige boekje 'Leringen over Leerlingschap', nemen we nu enkele brieven van de Meesters van Wijsheid aan A.P. Sinnett onder de loep.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84014540236>

14 & 28/03: Zoek naar de weg

Deze voorschriften gelden voor alle discipelen. Houd u er aan.

Zo begint dit boekje, samengesteld door Rohit Mehta. Hij schreef hierin zijn gedachten bij de studie van Licht op het Pad van Mabel Colins.

De verschillende versgroepen, waaruit de oorspronkelijke tekst bestaat, worden achtereenvolgens besproken: de inhoud van Licht op het Pad is nl. in haar geheelheid opgenomen.

Bij de bestudering zult u ontdekken dat er een Pad ook voor u kan zijn om u te helpen in onze, voor velen zo moeilijke tijd en toestand van alleen zijn.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84014540236>

Deelname in de kosten:

Thema-avonden en voordrachten, zowel fysiek in de lokalen als via Zoom:

leden: € 5 - niet-leden € 10

Overschrijven kan op rekening

BE88 7340 4396 3641 tnv Loge Witte Lotus FV

Voor meer informatie omtrent de programma's van **Loge Witte Lotus** kunt u terecht op GSM +32 486 631 997 en +32 476 879 968 of

email: info@logewittelotus.be & loge.witte.lotus@ts-belgium.be

Voor informatie over de activiteiten van de **Belgische Theosofische Vereniging vzw** kan u terecht op GSM 0486 631 997 & 0476 879 968 of via email: info@ts-belgium.be

Voor informatie over de **Belgische Theosophical Order of Service** kan u terecht op GSM +32 473 820 806 of email: tos@ts-belgium.be

Loge Witte Lotus

Kalender maart 2024

MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
				1	2	3
4	5	6	7 Mahatma- brieven	8	9	10
11	12	13	14 Zoek naar de weg	15	16	17 Rnd van eeuwig- heid
18	19	20	21 Mahatma- brieven	22	23	24
25	26	27	28 Zoek naar de weg	29	30	31

**Loge Witte Lotus &
Loge Antwerpen**

Zondag 17/03/2024 om 11u.

Voordracht

Op de rand van eeuwigheid

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/87457909864>

**Theosofische Orde van
Dienst**

Donderdag 28/03 om 21u

**Genezingsmeditatie (enkel voor leden)
(meteen na de studie: Zoek naar de weg)**

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84014540236>

Loge Antwerpen

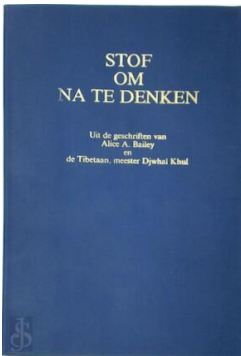
Programma

Maart 2024

**Alle activiteiten gaan door in de lokalen
in de Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen.**

Dinsdagen 05 & 19/03: van 11u. tot 15u.:

Stof om na te denken van A.A. Bailey

Dit boek 'Stof om na te denken' is geen origineel geschrift van Alice Ann Bailey, maar een compilatie van al haar werken, geordend per thema. Dit heeft als voordeel dat men kan beslissen welke delen er gelezen worden. Thema's zijn o.a. de Samenstelling van de Mens, het Stoffelijk Lichaam, het Etherisch Lichaam, Centra - 'kracht', de Aura, het Astraal Gebied, het Astraal Lichaam, Devachan, het Denkvermogen, het Oorzakelijk Lichaam, Antakarana, het Ego, de Ziel en de Geest.

Tijdens de bijeenkomsten lezen we een stukje tekst, dat we dan ook bespreken.

Wie aanwezig wil zijn, raden we aan een lunchpakket mee te brengen. Koffie en thee zijn beschikbaar.

Zondag 17/03 om 11u.: Voordracht

Op de rand van Eeuwigheid

Wie zich niet naar de Milisstraat kan verplaatsen, kan de voordracht ook volgen via Zoom.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/87457909864>

Iedereen van harte welkom!

Deelname in de kosten:

Studiemomenten: leden: vrijwillige bijdrage, niet-leden € 3

Voordrachten: leden € 3, niet-leden € 7

Alle verdere informatie over de activiteiten is te bekomen via mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be
of u kan ook bellen naar GSM 0476 879 968.

Loge Open Paradigma

Website: www.openparadigma.org

Programma

Maart 2024

Alle activiteiten gaan door in de lokalen in de Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen.

Zondag 10/03/2024 om 11.00u: voordracht

De zeven stralen Door Ellen Schiltz

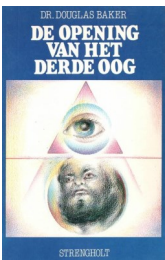

Socrates zei: *'Mens ken uzelve'*.
De esotericus zegt: *'Mens ken uw stralen'*.

De Tijdloze Wijsheid vertelt ons dat in het nieuwe tijdperk onze klassieke psychologie vervangen zal worden door de esoterische psychologie. Dit is de psychologie van de ziel die ook de stralenleer genoemd wordt. Deze psychologie is gebaseerd op de kennis van Djwal Khul en werd voor ons toegankelijk via de boeken van Alice Ann Bailey.

Dinsdag 12/03/2024 om 20.00u: thema-avond

Dr. Douglas Baker De opening van het derde oog

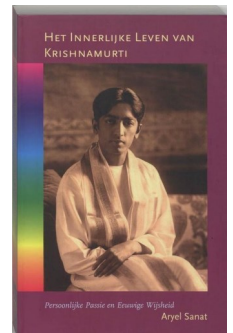
Voor velen staat het derde oog gelijk met de Ajna-chakra. Dit is echt een beetje kort door de bocht. Dr. Douglas Baker verklaart dat het Derde Oog zijn krachten ontleent aan de Pijnappelklier, de Hypofyse en de Alta-Majorklier. In dit boek worden 5 volstrekt veilige technieken besproken om het Derde Oog te openen en te ontwikkelen.

Dinsdag 26/03/2024 om 20.00u.: thema-avond

Aryel Sanat: Het innerlijke leven van Krishnamurti

Aan de hand van deze getuigenissen leren we de ware, innerlijke Krishnamurti kennen: een zeer spiritueel en wijs mens.

Iedereen van harte welkom om deel te nemen aan een activiteit!

Deelname in de kosten:

- **thema-avonden: voor leden vrijwillige bijdrage en voor niet-leden € 3**
- **voordrachten: voor leden € 3 en voor niet-leden € 7**

Alle verdere informatie is te bekomen via mail:

open.paradigma@gmail.com of loge.open.paradigma@ts-belgium.be
of via GSM +32 474 325 338

Facebook: <https://www.facebook.com/Loge-Open-Paradigma-Theosofische-Vereniging-1599627713631244>